

תוכן עניינים מפורט

שער ראשון: מבוא

פרק 1: מטרות דיני ההגבלים העסקיים	43
א. כללי	45
ב. מטרות "פנימיות"	45
1. השגת מטרות כלכליות רצויות	45
2. קידום התחרות	47
3. כללי התנהגות עסקית ותחרות הוגנת	48
4. מניעת היווצרות ריכוזי כח	49
ג. מטרות "חיצוניות"	49
1. כללי	49
2. מטרות "חיצוניות" הקבועות בחוק	50
3. מטרות "חיצוניות" שאינן קבועות בחוק	52
פרק 2: סקירה היסטורית של דיני ההגבלים העסקיים בישראל	55
א. דיני ההגבלים העסקיים עם קום המדינה	57
ב. חוק ההגבלים העסקיים, תשי"ט – 1959	57
1. כללי	57
2. ביקורת על הגדרת "הסדר כובל"	57
3. ביקורת על הגדרת "מונופולין"	59
ג. חוק ההגבלים העסקיים, תשמ"ח – 1988	60
1. כללי	60
2. שינוי מהותי בהגדרת "הסדר כובל" ובדרך הטיפול בו	60
3. החלת הפיקוח על "מיווגים בין חברות"	62
4. הרחבת הפיקוח על מונופולין ושכלולו	63

- 64..... 5. החמרת הענישה הפלילית.....
- 65..... 6. הרחבה ושכלול של סעדים מנהליים ואזרחיים.....
- פרק 3: סקירה כללית של דיני התחרות בשוק האירופי המשותף.... 67**
- 69..... א. כללי.....
- 69..... ב. תפקיד דיני התחרות באיחוד האירופי.....
- 70..... ג. אכיפת דיני התחרות באיחוד האירופי.....
- 70..... 1. המוסדות הממונים על האכיפה של דיני התחרות.....
- 70..... 2. הנציבות האירופית.....
- 71..... 3. בתי הדין.....
- 71..... ד. הסדרים כובלים.....
- 71..... 1. היקף הגדרת "הסדר כובל".....
- 73..... 2. בטלות ההסדר הכובל.....
- 74..... 3. הסדרים כובלים פטורים.....
- 75..... ה. מיוזגים בין חברות.....
- 75..... 1. תקנות המיוזגים.....
- 76..... 2. הצורך ב"מימד קהילתי".....
- 77..... 3. אין חשיבות לפרוצדורת המיוזג, ובלבד שנרכשה שליטה.....
- 78..... 4. הודעת המיוזג.....
- 79..... 5. שיקול הדעת באישור המיוזג.....
- 80..... ו. ניצול לרעה של עמדת שליטה.....
- 80..... 1. כללי.....
- 80..... 2. הגדרת שוק.....
- 81..... 3. עמדת שליטה.....
- 82..... 4. ניצול לרעה של עמדת שליטה.....
- פרק 4: סקירה כללית של דיני ההגבלים העסקיים בארה"ב..... 38**
- 85..... א. כללי.....
- 86..... ב. מוסדות האכיפה המרכזיים של דיני ה-Antitrust בארה"ב.....
- 86..... 1. כללי.....
- 86..... 2. מחלקת ההגבלים העסקיים של ה-DOJ.....

87	3. ה-Federal Trade Commission
87	א) הצורך בקיומה של רשות נוספת לצד ה-DOJ
89	ב) סמכויות ה-FTC
90	ג. החיקוקים העיקריים במסגרת דיני ה-Antitrust
90	1. ה-Sherman Act
90	א) כללי
91	ב) סעיף 1 – איסור להיות צד להסדר כובל
92	ג) סעיף 2 – איסור ניצול לרעה של כוח מונופולי
92	ד) סעיפים אחרים
93	2. ה-Clayton Act
94	3. ה-Antitrust Civil Process Act
95	פרק 5: מאפייני המשק הישראלי בהיבט התחרות
97	א. חשיבות הכרת המאפיינים הייחודיים
98	ב. המאפיינים הייחודיים ופועלם בהיבט התחרות
98	1. משק קטן
100	2. התערבות ממשלתית
101	3. כלכלת אי
101	4. משק בסיכון בטחוני

www.bursi.co.il

שער שני: הגדרת השוק לצורך דיני ההגבלים העסקיים

105	פרק 6: חשיבות הגדרת השוק
107	א. כללי
108	ב. הגדרת שוק במישור של הסדרים כובלים
109	ג. הגדרת שוק במישור של מיוזג בין חברות
110	ד. הגדרת שוק לצורך קביעת קיומו של מונופולין
113	פרק 7: רכיבי הגדרת השוק
113	א. כללי

115	ב. שוק המוצר.....
117	ג. השוק הגיאוגרפי.....
118	ד. חסמי הכניסה.....
119	פרק 8: זיהוי שוק המוצר.....
121	א. מבחן התליפיות הסבירה.....
123	ב. יישום מבחן החליפיות הסבירה בפסיקה בארץ.....
124	ג. זיהוי שוק המוצר על-פי הנחיות רשות ההגבלים העסקיים.....
125	ד. הערך התקדימי של קביעה בדבר שוק המוצר.....
126	ה. יישום מבחן החליפיות הסבירה בפסיקה בארה"ב.....
130	ו. בעיית "הצרכנים הפגיעים".....
131	פרק 9: זיהוי השוק הגיאוגרפי.....
133	א. כללי.....
133	ב. ממדי ה"זמן" וה"מחיר".....
134	ג. נקודת המבט של "הצרכן הסביר והממוצע".....
135	ד. זיהוי השוק הגיאוגרפי על-פי הנחיות רשות ההגבלים העסקיים.....
137	פרק 10: איתור חסמי הכניסה לשוק.....
139	א. הגדרת חסמי הכניסה.....
139	ב. סוגי החסמים וחשיבותם.....

שער שלישי: הסדרים כובלים

145	פרק 11: הסדר כובל מהו.....
147	א. כללי.....
	ב. השילוב בין הגדרת "הסדר כובל" בסעיף 2(א) לחזקות הכבילות בסעיף 2(ב).....
148	ג. התנאים לקיומו של הסדר כובל.....
148	1. "הסדר".....
150	2. "בין בני אדם המנהלים עסקים".....

150	א) הגישה המצרה למונח "מנהלים עסקים"
151	ב) הגישה המרחיבה למונח "מנהלים עסקים"
153	ג) הגישה השלטת לפרשנות המונח "מנהלים עסקים"
154	3. "לפיו אחד הצדדים לפחות מגביל עצמו באופן העלול למנוע או להגביל את התחרות בעסקים"
154	א) הפגיעה בתחרות – מבחן איכותי-כלכלי
154	ב) רמת הפגיעה הנדרשת
154	4. "בינו לבין הצדדים האחרים להסדר, או חלק מהם, או בינו לבין מי שאינו צד להסדר"
155	
157	פרק 12: חוקת הכבילות
159	א. כללי
161	ב. סעיף 2(ב)(1) – הסדר לתיאום מחירים (Price-Fixing Arrangement) ...
161	1. כללי
161	2. תיאום מחיר "אופקי" וקביעת מחיר "אנכית"
163	3. קרטל והסיבות להיווצרותו
164	4. התפתחות כלל ה-Per Se בארה"ב
164	א) משמעות כלל ה-Per-Se
165	ב) ההתפתחות ההסטורית של כלל ה-Per-Se
166	ג) רכיבי כלל ה-Per-Se
167	5. תיאום או קביעה של מחיר
168	6. תיאום הצעות במיכרו
172	7. התארגנות בין רוכשים או צרכנים
172	א) כללי
173	ב) התארגנות של רוכשים ממניעים כלכליים
173	1) הורדת מחיר
174	2) שיקולי יעילות וטובת הצרכן
176	ג) התארגנות צרכנית ממניעים לבר-כלכליים
177	8. קרטל המונחה על-ידי איגוד מקצועי
177	א) כללי
177	ב) תיאום מחירים באמצעות איגוד מקצועי – תחולת חוקת הכבילות ...

- 178 .....ג) הדין בארה"ב וסוגיית "הערך המפצה".
9. מחירי מקסימום 180
- א) כללי 180
- ב) תחולת חוקת הכבילה שבסעיף 2(ב)(1) לחוק 181
- ג) הדין בארה"ב 182
10. קביעת מחיר "אנכית" 183
- א) כללי 183
- ב) המניעים לקביעת מחיר אנכית 183
- ג) הטעמים לאסור על קביעת מחיר אנכית 184
- ד) המצב הנורמטיבי בישראל 184
- ה) הדין בשיטות משפט אחרות 186
11. הכתבת מחירים במצב של קונסיגנציה 187
- ג. סעיף 2(ב)(2) לחוק – הסדר לחלוקת הרווח שיופק 188
- ד. סעיף 2(ב)(3) לחוק – הסדר לחלוקת השוק 189
1. כללי 189
2. חלוקת שוק "אנכית" או "אופקית" 190
3. המסגרת הנורמטיבית 190
4. הדין בישראל 191
- א) כללי 191
- ב) הסדרי בלעדיות 192
- ג) חרם מתואם על גורם בשוק 193
- ד) הסדרי אי תחרות 193
5. חלוקת שוק על-פי הדין בארה"ב 195
- א) כללי 195
- ב) חלוקת שוק אופקית 195
- ג) חלוקת שוק אנכית 195
- ה. סעיף 2(ב)(4) לחוק – הסדר המתייחס לכמות, איכות או סוג 197
1. כללי 197
2. הסדרים לצמצום שעות או ימי פתיחתם של עסקים 197

199	פרק 13: החלפת מידע בין מתחרים
201	א. כללי
201	ב. יתרונות וחסרונות מבחינת התחרות החופשית
201	1. תנאי לקיומו של שוק חופשי
202	2. השלכות אנטי-תחרותיות
203	ג. החלפת מידע כ"תיאום מחירים" או "חלוקה של השוק"
203	1. החלפת מידע לצורך תיאום עמדות במכרז
203	2. החלפת מידע לצורך חשיפת לקוחות בסיכון
205	3. החלפת מידע לעומת יישום תוצאות המידע המוחלף
206	4. החלפת מידע בענף הביטוח
208	ד. החלפת מידע במסגרת פרסום השוואתי
209	ה. הדין בארה"ב
210	ו. הדין הראוי
210	1. אמות מידה נסיבתיות
211	2. אמות מידה המתייחסות לתוכן המידע המוחלף
212	ז. החלפת מידע לצורך שתדלנות אצל רשויות השלטון
213	ח. הסדר להעלמת מידע
215	פרק 14: הסדרי בלעדיות
217	א. הסדרי בלעדיות – הגדרה וסוגים
217	1. הגדרה
217	2. סוגים שונים של הסדרי בלעדיות
217	א) בלעדיות "אופקית" למול בלעדיות "אנכית"
217	ב) בלעדיות "חד סיטרית" למול בלעדיות "הדדית"
218	ג) בלעדיות לגבי סוג לקוחות למול בלעדיות לגבי טריטוריות מכירה
218	ב. ההיבטים האנטי-תחרותיים של הסדרי הבלעדיות
218	1. חסימת כניסתם של מתחרים חדשים לשוק
220	2. השפעות שליליות נוספות
221	ג. הסדרי בלעדיות בדין הישראלי
221	1. בלעדיות אופקית
222	2. בלעדיות אנכית

222	..... (א) כללי
222	..... (ב) בלעדיות אנכית חד-סיטרית
224	..... (ג) בלעדיות אנכית דו-סיטרית ("בלעדיות תמורת בלעדיות")
224	..... (1) תחולת הפטור מכוח סעיף 3(6) לחוק
225	..... (2) הגיון הפטור מכוח סעיף 3(6) לחוק
226	..... (ד) ביקורת על הדין המצוי
227	..... ד. פטורי הסוג להסכמי בלעדיות בדין הישראלי
227	..... 1. כללי
228	..... 2. פטור סוג להסכמי הפצה בלעדית
229	..... 3. פטור סוג להסכמי רכישה בלעדית
230	..... ה. הסדרי בלעדיות בדין האנגלי
230	..... 1. כללי
231	..... 2. המשפט המקובל
231	..... 3. ה-Restrictive Trade Practices Act 1976
232	..... ו. הסדרי בלעדיות במשפט האמריקאי
232	..... 1. המסגרת הסטטוטורית
232	..... 2. פגיעה משמעותית בתחרות
232	..... (א) פגיעה משמעותית במישור האופקי
232	..... (ב) פגיעה משמעותית במישור האנכי
235	..... ז. הסדרי בלעדיות בדין התחרות של האיחוד האירופי
235	..... 1. הסדר בלעדיות כהסדר כובל
235	..... 2. פטור סוג להסדרי בלעדיות
237	..... פרק 15: הסדרי אי-תחרות
239	..... א. כללי
239	..... 1. מבוא – מהם הסדרי אי תחרות
239	..... 2. התמורה להתחייבות לאי תחרות
239	..... 3. תהו ובוהו חקיקתי
240	..... ב. אי תחרות במסגרת יחסי עבודה
240	..... 1. כללי
241	..... 2. אי תחרות במסגרת חוזה עבודה אישי

245	ג. אי תחרות במסגרת יחסי סוכנות.....
248	ד. אי תחרות במסגרת יחסי שותפות.....
249	ה. אי תחרות על רקע של מכירת עסק.....
251	ו. אי תחרות במיזם משותף.....
253	פרק 16: חרם קבוצתי על מתחרה.....
255	א. כללי.....
255	1. חרם קבוצתי על מתחרה מהו.....
256	2. סוגי חרמים.....
256	(א) תשיבות מיון החרמים.....
257	(ב) חרם על-ידי יחיד וחרם קבוצתי.....
257	(1) חרם על-ידי יחיד.....
257	(2) חרם קבוצתי.....
258	ב. המניע לחרם.....
258	1. מניעים שליליים.....
258	2. מניעים חיוביים.....
259	ג. חרם על מתחרה כדין הישראלי.....
259	1. חרם כ"הסדר כובל".....
261	2. חרם ממניעים לבר-תחרותיים.....
261	3. נפקויות פליליות.....
262	ד. חרם קבוצתי במשפט האמריקאי.....
262	1. חרם על מתחרה הוא הסדר כובל אסור.....
262	(א) הכלל הבסיסי.....
263	(ב) חרם במסווה של תקן בטיחותי.....
263	2. חרם שאינו על מתחרה ושמייעו חיוביים.....
263	(א) הכלל הבסיסי.....
264	(ב) שיקולי חוקיות החרם במסגרת מבחן הסבירות.....
265	פרק 17: מיזם משותף כהסדר כובל.....
267	א. מבוא.....
267	1. כללי.....

- 267 ..... 2. השפעות שליליות של ייזום משותף על התחרות
- 268 ..... 3. השפעות חיוביות של ייזום משותף
- 270 ..... ב. מיזם משותף בראי הדין המצוי
- 270 ..... 1. התחייבות יחידי המיזם שלא להתחרות בו
- 272 ..... 2. מיזם משותף ללא הגבלה מפורשת בדבר אי תחרות
- 273 ..... 3. פטור סוג למיזמים משותפים
- 275 ..... ג. מיזם משותף בדין בארה"ב
- 276 ..... 1. כללי
- 276 ..... 2. שיתוף הפעולה והפגיעה בתחרות
- 277 ..... 3. מיזם משותף או חרם קבוצתי
- 278 ..... 4. מיזם משותף למחקר ופיתוח
- 278 ..... (א) תחולת מבחן הסבירות
- 279 ..... (ב) השיקולים לבחינת סבירותו וחוקיותו של מיזם למחקר משותף
- 281 ..... **פרק 18: הסדרים כובלים ב-E-Market**
- 283 ..... א. כללי
- 283 ..... 1. התועלת במסחר האלקטרוני
- 284 ..... 2. הסכנות לתחרות החופשית
- 284 ..... ב. החלפת מידע באמצעים מקוונים
- 286 ..... ג. רכש משותף מקוון – ניצני התערבות ראשוניים מצד הרשויות
- 288 ..... ד. בידוד וניטרול של מתחרים
- 288 ..... ה. הדין הראוי: "כלכלה חדשה כללים ישנים"
- 291 ..... **פרק 19: בעלויות צולבות, כהונה או מילוי תפקיד במקביל**
- 293 ..... א. מבוא
- 293 ..... 1. הגדרות
- 293 ..... 2. סוגים שונים של בעלויות צולבות, כהונה או מילוי תפקיד במקביל
- 294 ..... ב. בעלויות צולבות
- 294 ..... 1. החשש לפגיעה בתחרות כתוצאה מריכוזיות יתר
- 294 ..... 2. איסור על בעלות צולבת מכוח היקקים ספציפיים
- 295 ..... 3. בעלויות צולבות כהגבל עסקי

296	ג. כהונה במקביל .....
296	1. כהונה במקבילה כהגבל עסקי .....
298	2. הדין לגבי כהונה מקבילה בארה"ב .....
298	(א) כללי .....
298	(ב) ההסדר החקיקתי מכוח ה-Clayton Act .....
299	(ג) גבולות האיסור על כהונה מקבילה בחברות מתחרות .....
301	ד. מילוי תפקיד במקביל .....
301	1. מילוי תפקיד במקביל כפוטנציאל להגבל עסקי .....
301	2. קריטריונים מרכזיים לגבי "מותר" ו"אסור" בהקשר של מילוי תפקיד במקביל בחברות מתחרות .....
303	פרק 20: הליכי הכשרתו של הסדר כובל .....
305	א. מבוא .....
306	ב. פטור מהצורך לקבל אישור .....
306	1. משמעות הפטור .....
307	2. שיקול דעת הממונה ביסוד מתן הפטור .....
308	3. פרוצדורת מתן הפטור .....
309	4. הסמכות לבטל פטור שכבר ניתן .....
310	5. ערר על החלטה לעניין הפטור .....
310	ג. היתר זמני .....
310	1. סמכות אב בית הדין להגבלים עסקיים .....
311	2. היתר זמני על-פי בקשה במעמד צד אחד .....
311	3. משך הזמן של ההיתר הזמני .....
312	ד. אישור הסדר כובל .....
312	1. פרוצדורת אישור הסדר כובל .....
313	2. הנימוקים לאישור ומשך זמן האישור .....
314	3. הסמכות לבטל או להתנות אישור שכבר ניתן .....
315	ה. שינויו של הסדר כובל שקיבל פטור או אישור .....
315	1. שינוי ב"פרט מהותי" .....
315	2. שינוי שאינו מהותי .....

317	פרק 21: הנימוקים לאישור הסדר כובל
319	א. מבוא
319	1. נתיבי ההכשרה של הסדרים כובלים
319	2. הכשרת הסדר כובל בהליך מיוחד – צעידה בעקבות הדין האירופאי
320	ב. המבחן הכללי לאישור הסדר כובל – "טובת הציבור"
322	ג. שיקולי חובה במסגרת בקשה לאישור הסדר כובל
322	1. כללי
323	2. שיקולים שביסודם התחרות החופשית
328	3. שיקולים לבר-תחרותיים
331	ד. שיקולים נוספים במסגרת "טובת הציבור"
332	ה. אישור הסדר כובל במעמד צד אחד

שער רביעי: הסדרים הפטורים מתחולת פרק ב' לחוק

335	פרק 22: פטורים הקבועים בחוק
337	א. כללי
338	ב. הסדר שנקבע בדין
338	1. התנאים לתחולת הפטור
339	2. הגיון הפטור
339	3. "כבילות שנקבעו בדין" – מאי משמע?
340	ג. הסדר לשימוש בקניין רוחני
340	1. התנאים לתחולת הפטור
342	2. יחסי הגומלין בין הפטור לפטור הסוג להסדרי זיכיון
343	ד. הסדר המקנה זכות במקרקעין
343	1. הגיון הפטור
344	2. הפרשנות המצרה של הפטור
345	ה. הסדר הנוגע לתוצרת חקלאית
345	1. התנאים לתחולתו של "הפטור החקלאי"
347	2. הביקורת על קיומו של הפטור

348	ו. הסדר שהצדדים לו חברה אם וחברה בת
348	1. כללי
349	2. בקורת על הגדרת "שליטה" בחוק
350	3. הגיון הפטור – ישות כלכלית אחת
351	4. הדין בארה"ב
352	ז. הסדר בלעדיות אנכי, דו-כיווני
352	1. משמעות הפטור והתנאים לתחולתו
353	2. היקפו של הפטור
355	ת. הסדר הנוגע לתובלה בינלאומית
356	ט. אי-תחרות בעקבות מכירת עסק
356	1. משמעות הפטור
356	2. התנאים לתחולת הפטור
360	י. הסדר הנוגע להעסקה ותנאי עבודה
360	1. כללי
361	2. התנאי הראשון – ארגון עובדים או מעבידים הוא צד להסדר
361	3. התנאי השני – כל הכבילות נוגעות לתנאי העבודה
365	פרק 23: פטורי סוג
367	א. מבוא
368	ב. הוראות והגדרות כלליות
368	1. כללי
369	2. מגמות עיקריות
369	(א) מבחן קונצרני
371	(ב) מתחרה – בפועל ובכוח
371	(ג) הגדרת "שוק מוצר" והחלת חזקת התקדימיות
372	(ד) כללים מנחים לגבי העדר תחולה של הפטורים
374	ג. פטורי הסוג האופקיים
374	1. פטור סוג להסכמים שפגיעתם בתחרות קלת-ערך
376	2. פטור סוג למיזמים משותפים
379	3. פטור סוג להסכמי מתקר ופיתוח

ד. פטורי הסוג האנכיים	383
1. פטור סוג להסכמי זכיינות	383
2. פטור סוג להסכמי הפצה בלעדית	386
3. פטור סוג להסכמי רכישה בלעדית	388
ה. פטורי סוג – ביקורת; ומבט לעתיד	390
1. מבוא	390
2. הביקורות המרכזיות על פטורי הסוג	390
א) קושי פרקטי ביישום	390
ב) מתכונת אחידה ("Straight Jacket Effect")	391
ג) "פטורי הסוג" למול הפטורים שבסעיף 3 לחוק	392
ד) דינה ומשקלה של הסתמכות בתום-לב על פטור הסוג	392
3. מבט לעתיד	393
פרק 24: פטורים לבר-החקיקתיים	395
א. מבוא	397
ב. שיתופי-פעולה בין מתחרים בפעולה מול רשויות השלטון	397
1. כללי	397
2. הגיון הפטור	398
3. התנאים לתחולת הפטור	399
4. סייגים נוספים לתחולת הפטור	399
5. הקף הפטור ותוקפו	400
ג. הסדרים בעלי השפעה מזערית (דה-מינימיס)	401
1. הדין בישראל	401
א) "זוטי הדברים" בחוק ובהלכה הפסוקה	401
ב) "זוטי הדברים" במסגרת פטור הסוג להסכמים שפגיעתם בתחרות קלת ערך	402
2. הדין בשיטות משפט אחרות	404
ד. פטור למדינה ולרשויות המינהל	405

שער המישי: מיזוג חברות

409	פרק 25: המניעים למיזוג חברות.....
411	א. מבוא .....
413	ב. "צמיחה חיצונית" ו"צמיחה פנימית" .....
413	1. כללי .....
414	2. יתרונות הצמיחה החיצונית.....
414	ג. המניעים העיקריים למיזוג בין חברות.....
415	1. מניעי המיזוג של חברת המטרה או של בעלי המניות שלה.....
415	2. מניעי המיזוג של החברה הרוכשת.....
419	פרק 26: הגדרת "מיזוג חברות".....
421	א. מבוא .....
421	1. כללי .....
421	2. הצורך בפיקוח על מיזוגים .....
422	3. מטרות הפיקוח על מיזוגים.....
424	ב. תחולת הפיקוח על מיזוג חברות .....
424	1. כללי .....
425	2. זהות הצדדים לעסקה.....
427	3. מהות העסקה .....
427	(א) כללי .....
429	(ב) עסקת נכסים: חזקת מיזוג חלוטה – רכישה של "עיקר הנכסים" .....
431	(ג) עסקת מניות: חזקת מיזוג חלוטה – מבחן ה"רבע" .....
431	(ד) "הרכישה יכול שתהא במישרין או בעקיפין, או באמצעות זכויות המוקנות בחוזה" .....
431	(ה) כינוס נכסים או פירוק אינם מעלים ואינם מורידים לצורך הגדרת "מיזוג" .....
436	(ו) מבחני ה"מיזוג" במקרים בהם לא חלות חזקות המיזוג .....
436	1) עסקת נכסים .....
436	2) עסקת מניות.....
438	ז) מיזוג בין חברה אם וחברה בת.....

www.bursi.co.il

441	..... (ח) רכישה בשלבים
442	..... 4. השפעת העסקה על התחרות
442	..... (א) כללי
442	..... (ב) חזקת נתח השוק
446	..... (ג) חזקת מחזור המכירות
448	..... (ד) חזקת "כבר מוגפוליין"
451	..... פ"ק 27: הודעת המיזוג
453	..... א. כללי
453	..... ב. מטרת הודעת המיזוג
454	..... ג. מועד הודעת המיזוג
454	..... 1. המועד המחייב למסירת הודעת מיזוג בישראל
	..... 2. המועד המחייב למתן הודעת מיזוג באיחוד האירופי
456	..... וכדיני הלאום של המדינות החברות בו
457	..... 3. המועד המחייב למסירת הודעת מיזוג בארה"ב
457	..... ד. הפרטים שיש לכלול בהודעת המיזוג
459	..... ה. השינוי המוצע במתכונת הודעת המיזוג
459	..... 1. הצורך בשינוי הודעת המיזוג
460	..... 2. המתכונת החדשה המוצעת של הודעת המיזוג
462	..... 3. ביקורת על השינוי המוצע
463	..... ו. הודעת מיזוג חסרה
464	..... ז. הודעת מיזוג על-ידי חברה אחת בלבד
465	..... ח. כלל "30 הימים"
466	..... ט. בירור מקדמי
466	..... 1. כללי
466	..... 2. בירור מקדמי בדיני ה-Antitrust בארה"ב
467	..... 3. בירור מקדמי בדיני התחרות של האיחוד האירופי
467	..... 4. יתרונות וחסרונות של בירור מקדמי
468	..... 5. הדין בישראל
468	..... (א) בירור מקדמי בתקופה שקדמה לתיקון תש"ס
470	..... (ב) עיגון הבירור מקדמי בחוק

471	י. מיזוג ללא הודעה מוקדמת.....
471	1. סנקציות פליליות.....
472	2. סנקציות מנהליות.....
475	3. תרופות אזרחיות.....
475	יא. הליך קבלת ההחלטה על-ידי הממונה בענייני מיזוג.....
475	1. היוועצות וולנטרית ופניה למתחרים.....
476	2. חובת היוועצות.....
479	פרק 28: אישור, סירוב והתנגיית המיזוג בתנאים.....
481	א. כללי.....
482	ב. מבחן הפגיעה בתחרות.....
482	1. "באותו ענף".....
484	2. "חשש סביר".....
484	3. "פגיעה משמעותית בתחרות".....
484	א) כללי.....
485	ב) אמות המידה לבחינת היקף הפגיעה.....
490	ג) מבחני בדיקת הריכוזיות.....
491	ד) מבחני השפעת המיזוג בשיטות משפט אחרות.....
492	ג. מבחן הפגיעה בציבור.....
492	1. כללי.....
493	2. הגישות בשיטות משפט אחרות.....
494	ד. התנאת המיזוג בתנאים.....
496	ה. רכיבים נוספים בשיקול הדעת אם לאשר מיזוג.....
497	1. מיזוג אופקי או אנכי.....
499	2. עוצמתו של קונגלומרט.....
499	א) הגדרת המיזוג הקונגלומרטי.....
500	ב) השפעת המיזוג הקונגלומרטי על התחרות.....
503	ג) תחולת הפיקוח על מיזוג קונגלומרטי.....
505	3. דוקטרינת "החברה המתמוטטת".....
506	ו. התערבות בית הדין בהחלטות הממונה בענייני מיזוגים.....

www.bursi.co.il

- פרק 29: דוקטרינת "החברה המתמוטטת" 509
- א. כללי 511
- ב. דוקטרינת "החברה המתמוטטת" בדיני ה-Antitrust בארה"ב 512
1. מבחן "שתי הצלעות" בארה"ב 512
2. טענת "החברה המתמוטטת" תוכר רק במקרים חריגים 513
- ג. דוקטרינת "החברה המתמוטטת" באיחוד האירופי 514
1. עיגון בתקנות המיזוגים 514
2. מבחן "שלוש הצלעות" של הנציבות האירופית 515
- ד. דוקטרינת "החברה המתמוטטת" בישראל 516
1. אימוץ הדוקטרינה בארץ 516
2. התנאים לתחולתה של הדוקטרינה בדין הישראלי 519
- (א) היפלטות מהשוק, והעדר אמצעי חלופי פרקטי אחר למנוע זאת 519
- (ב) העדר עסקת מיזוג חלופית בין "החברה המתמוטטת" וחברה אחרת, שהפגיעה בנינה בתחרות פחותה 520
- (ג) אילו נפלטה החברה שבקשיים מהשוק, היה עובר עקר נתח השוק שלה לידי החברה הרוכשת 522
- (ד) סיכום 522
- ה. "ישום דוקטרינת "החברה המתמוטטת" בעת מיתון כלכלי 522

www.bursi.co.il
שער ששי: מונופולין

- פרק 30: הגדרת ה"מונופולין" 527
- א. מבוא 529
1. שוק אטומיסטי (ביזורי) 529
2. שוק אוליגופוליסטי (ריכוזי) 529
3. שוק מונופוליסטי 530
- ב. הגדרת ה"מונופולין" 531
1. מבוא 531
2. שליטה ביותר מ-50% מהשוק 532
- (א) כללי 532

534	(ב) "כלל אספקת הנכסים"
534	(1) הגדרת השוק הרלבנטי
537	(2) המבחנים לקביעת שיעור "אספקת הנכסים"
538	(3) העברה פנימית של נכסים בתוך קונצרן
540	(ג) "כלל רכישתם"
541	(ד) "כירי אדם אחד"
542	(ה) "על קיומו של מונופולין יכריז הממונה ברשומות"
545	3. השפעה מכרעת עם נתח שוק נמוך מ-50%
545	(א) כללי
546	(ב) השפעה מכרעת בשוק
547	(ג) מבחן "העמדה הדומיננטית" באיחוד האירופי
548	4. קבוצת ריכוז המחזיקה למעלה מ-50% מהשוק
548	(א) כללי
549	(ב) "עמדה דומיננטית" של קבוצת ריכוז באיחוד האירופי
551	פרק 31: הכרזת המונופולין
553	א. כללי
553	ב. שיקול-דעת הממונה אם להכריז
554	ג. נפקות ההכרזה
557	ד. הכרזה על חברה אם בשוק שבו חברת הבת היא מונופול
558	ה. ערר על ההכרזה
559	ו. ביטול ההכרזה
561	פרק 32: אמצעי הפיקוח על בעל המונופולין
563	א. כללי
564	ב. הגינות חוזית ועמידה בתקנים
565	ג. צווים להסדרת פעילות המונופול
565	1. העילה להוצאת הצווים
566	2. סמכויות הממונה ובית הדין בנוגע לצווים
567	ד. שימוע טרם מתן הוראות
568	ה. הפרדת המונופולין

569	ו. פטור מטעמי חוץ ובטחון
	ז. פיקוח מכוח דיני המונופולין לצד חיקוק אחר
569	המסדיר את פעילות המונופול
570	ח. פיקוח במישור הפלילי
571	ט. אכיפה פרטית של דיני המונופולין
פרק 33: סירוב בלתי-סביר לסחור אי לספק	
573	א. כללי
575	1. סירוב לסחור במישור של הסדרים כובלים
575	2. סירוב מונופולין לסחור
576	ב. סירוב "בלתי סביר"
579	ג. עול הראיה להוכחת הסירוב
580	ד. סירוב במישור האנכי
581	ה. סירוב של מונופול סטטוטורי
פרק 34: תחרות בלתי-הוגנת מצד בעל המונופולין	
585	א. מבוא
587	ב. ניצול הכוח המונופולי לרעה
587	1. כללי
588	2. חזקת הניצול לרעה
588	א) חובת השמיעה
589	ב) מחיר בלתי הוגן
589	1) כללי
589	2) מחיר הגבוה משמעותית ממחיר השוק
591	3) מחיר הנמוך באופן משמעותי ממחיר השוק
595	ג) שינוי מלאכותי של ההיצע
595	ד) אפליה בין לקוחות או ספקים
598	ה) התנייה בלתי מוצדקת של מוצר במוצר או של שירות בשירות
600	3. התניית אספקתו של מוצר שבמונפולין באי מכירת מוצר מתחרה
603	4. טקטיקות שיווקיות נוספות העולות כדי ניצול לרעה

ג. הרכיבים לאכוף תחרות הוגנת.....	603
1. אכיפה ציבורית.....	604
(א) צווים להסדרת פעולות המונופולין.....	604
(ב) הפרדת המונופולין.....	605
2. אכיפה פרטית.....	605

שער שביעי: אכיפה

פרק 35: הממונה על ההגבלים העסקיים.....	609
א. הצורך ברשות מיוחדת.....	611
1. כללי.....	611
2. תחום ומעורבות של גופים בעלי עוצמה כלכלית.....	611
ב. סמכויות הממונה על ההגבלים העסקיים.....	612
1. סוגי הסמכויות.....	612
2. סמכויות הממונה בתחום ההסדרים הכובלים.....	613
(א) מרשם ומעקב אחר הסדרים כובלים.....	613
(ב) קביעה כי הסדר כלשהו או קו פעולה של איגוד עסקי הינם הסדר כובל.....	614
(ג) הסמכות לפטור מן הצורך בקבלת אישור להסדר כובל.....	615
(ד) הסמכות ליזום ביטול או שינוי אישור שנתן בית הדין.....	616
3. סמכויות הממונה בתחום המיזוגים.....	617
(א) מרשם ומעקב אחר מיזוגים.....	617
(ב) קביעה כי מיזוג פלוני כפוף להוראות הפיקוח על מיזוגים שבחוק ...	617
(ג) סמכות הממונה לאשר את המיזוג, לסרב לאשרו, או להתנותו בתנאים.....	618
(ד) ייזום הפרדת חברות.....	619
4. סמכויות הממונה בתחום המונופולין.....	620
(א) מרשם ומעקב אחר בעלי מונופולין.....	620
(ב) הכרזה על קיומו של מונופול.....	620
(ג) הסדרת פעולות בעל המונופולין.....	621
(ד) ייזום הליכים לצורך הפעלת פיקוח על בעלי מונופולין.....	622

5. הסמכות להעמיד לדין פלילי..... 622
6. סמכויות חיפוש, תפיסה וחקירה..... 623
- (א) חיפוש..... 623
- (ב) תפיסה..... 623
- (ג) חקירה..... 625
- (1) כללי..... 625
- (2) שימוש בחוקרים פרטיים..... 625
7. סיום הליכים תמורת "כופר" – ייזום צו מוסכם..... 626
- פרק 36: בית-הדין להגבלים עסקיים..... 627**
- א. חברי בית הדין, תקופת כהונתם וניגוד עניינים..... 629
1. הקמת בית הדין ומינוי חבריו..... 629
2. תקופת כהונה..... 629
3. מותב בית הדין..... 630
4. ניגוד עניינים..... 630
- ב. סמכויות בית הדין..... 632
1. כללי..... 632
2. סמכויות ראשוניות..... 632
- (א) סמכויות מיוחדות בתחום ההסדרים הכובלים..... 632
- (ב) סמכויות מיוחדות בתחום המיזוגים..... 634
- (ג) סמכויות מיוחדות בתחום המנופולין..... 635
- (ד) הסמכות לאשר צו מוסכם..... 636
- (ה) סמכויות נילוות..... 636
- (ו) הסמכות להוציא צווי ביניים..... 637
3. הסמכות לשמש כערכאת ערר..... 637
- (א) בית הדין כערכאת ערר..... 637
- (ב) ערר על קביעת הממונה מכוח סעיף 43 לחוק..... 637
- (ג) ערר על מתן פטור מהצורך באישור הסדר כובל..... 638
- (ד) ערר על החלטת הממונה לאשר, לסרב או להתנות את המיזוג בתנאים..... 638
- (ה) ערר על הגבלתו של בעל מנופולין..... 639

639	ג. סדרי הדין .....
639	1. אי כפיפות לדיני הראיות.....
640	2. חובת זימון הממונה לדיוני בית הדין.....
640	3. הזכות להצטרף לערר.....
640	א) הסמכות לצרף צדדים.....
641	ב) שיקול הדעת בעירוף צדדים.....
643	ד. ערעור על החלטת בית הדין.....
643	1. הגשת ערעור לבית המשפט העליון.....
643	2. ערעור על צווי ביניים של בית הדין.....
645	פרק 37: קווי הגבול בין פלילי ואזרחי.....
647	א. הבעייתיות בסימון הגבול בין פלילי ואזרחי.....
647	1. כללי.....
648	2. הבעייתיות בסימון הגבול הפלילי.....
648	א. העדר הכוונה בחקיקה.....
649	ב) חלופה מנהלית מגוונת.....
649	ג) העדר שקיפות מצד הרשות.....
650	ד) סיכום הבעייתיות.....
650	ב. קווי הגבול בין פלילי ואזרחי בדיני ה-Antitrust כארה"ב.....
650	1. כללי.....
651	2. אמות-המידה לפליליזציה.....
651	3. הסייגים לפליליזציה.....
652	ג. המצב המשפטי בדיני התחרות של האיחוד האירופי.....
653	ד. שרטוט קווי הגבול בין פלילי ואזרחי בדין הישראלי.....
653	1. מבחן-הגג לגבי אכיפה פלילית: "עניין לציבור".....
653	2. המקרים בהם קיים "עניין לציבור".....
656	ה. עסקאות טיעון, כללי התנהגות עסקית וצווים מוסכמים.....
656	1. הנחיית היועץ המשפטי לממשלה לגבי עסקאות טיעון.....
657	2. החרפת האכיפה הפלילית – ביטול הנחית היועמ"ש לעניין עסקאות טיעון.....
658	3. צווים מוסכמים.....

www.bursi.co.il

661	פרק 38: אחריות וענישה פלילית
663	א. מבוא
663	ב. סוגי העבירות שבחוק
663	1. כללי
664	2. עבירות בנסיבות רגילות
665	3. עבירות בנסיבות מחמירות
666	ג. החמרת הענישה הפלילית בתחום ההגבלים העסקיים
667	ד. הסמכות להוציא צווים למניעת עבירות על חוק ההגבלים העסקיים
667	ה. שילוב אישומים
668	ו. תאגיד כעבריין
668	1. כפל קנס במקרה של עבירה נמשכת
669	2. חבות פלילית של עובדי התאגיד
670	ז. אחריות חברה אם לעבירה של חברה בת
671	ח. הסתמכות על יעוץ משפטי
673	פרק 39: סעדים אזרחיים
675	א. כללי
675	ב. אכיפה מינהלית
675	1. אמצעי האכיפה העומדים לרשות הממונה
676	2. סמכות בית הדין להוציא צווי מניעה
676	ג. אכיפה פרטית
676	1. הצורך באכיפה פרטית
677	2. יתרונות האכיפה הפרטית ומגבלותיה
677	א) הרתעה מוגברת
678	ב) חשיפת עבירות על חוק ההגבלים העסקיים
678	ג) יעילות האכיפה
679	ד) הגנה מלאה לנפגעים
679	ה) ליקויים אפשריים במערך האכיפה הפרטי
679	3. הפיקוח הפרטי על הגבלים עסקיים בדין המצוי
679	א) הפרת החוק כעילה נזיקית
681	ב) הפרת החוק כעילה חוזית

683	ד. תוכנה ייצוגית.....
687	ה. בורות.....
689	פרק 40: תוכנית אכיפה פנימית של חוק ההגבלים העסקיים.....
691	א. מהי "תוכנית אכיפה פנימית".....
691	1. הגדרה.....
691	2. אימוץ רצוני.....
692	3. רוחב היריעה של תוכנית האכיפה.....
693	ב. יתרונות תוכנית האכיפה הפנימית.....
693	1. מנקודת ראותו של התאגיד.....
694	2. מנקודת ראותה של הנהלת החברה.....
694	א) כללי.....
696	ב) סעיף 48 לחוק ההגבלים העסקיים.....
698	ג) חיסיון חלקי למסמכי תוכנית האכיפה הפנימית.....
698	1) כללי.....
699	2) ממצאי ה"ממונה על האכיפה הפנימית".....
701	ג. מתכונת תוכנית האכיפה הפנימית.....
701	1. שותפות ותמיכה מהנהלה הבכירה.....
702	2. פיתוח והכנת "נוהל אכיפה פנימית".....
703	3. הכשרה והסברה בקרב הנהלת התאגיד ועובדיו.....
704	4. ביקורת, פיקוח ודיווח.....
704	5. צעדים משמעותיים כלפי המפירים את הוראות חוק ההגבלים העסקיים..
705	6. תיעוד וניהול מסמכים.....
705	7. הודעות לרשות ההגבלים העסקיים.....
706	ד. תוכנית אכיפה פנימית – סימני שאלה לעתיד.....

שער שמיני: תחולה אקס-טריטוריאלית

711	פרק 41: התחולה האקס-טריטוריאלית של חוק ההגבלים העסקיים.....
713	א. הצורך בתחולה אקס-טריטוריאלית.....

- ב. גבולות התחולה האקס-טריטוריאלית בארה"ב 715
1. דוקטרינת "ההשפעה מקומית" 715
  2. אימוץ מסויג של דוקטרינת "ההשפעה המקומית" בחקיקה 716
  3. עמדת בתי המשפט ורשויות התביעה – הרחבת התחולה האקס-טריטוריאלית 717
  - א) התחולה האקס-טריטוריאלית לגבי מיוזגים 718
  - ב) אכיפה 719
- ג. גבולות התחולה האקס-טריטוריאלית באיחוד האירופי 719
1. דוקטרינת "ההשפעה מקומית" 719
  2. דוקטרינת "ההשפעה המקומית" בפסיקה 720
  3. התחולה האקס-טריטוריאלית בתחום המיוזגים 722
  4. אכיפה 722
- ד. גבולות התחולה האקס-טריטוריאלית בכריטיניה 723
1. גישה שמרנית בתחום ההסדרים הכובלים והמונופולין 723
  2. התחולה האקס-טריטוריאלית בתחום המיוזגים 725
- ה. הדין בישראל 725
1. כללי 725
  2. התחולה האקס-טריטוריאלית בתחום המיוזגים 726
  3. התחולה האקס-טריטוריאלית בתחום ההסדרים הכובלים והמונופולין .. 729
- ו. מודל האקס-טריטוריאליות הראוי בישראל 730
1. הצורך בהסדר חקיקתי 730
  2. המודל המוצע לתיקון החוק 730
- פרק 42: הסכמים בינלאומיים בתחום ההגבלים העסקיים** 733
- א. הצורך בהסכמים בין-לאומיים בתחום ההגבלים העסקיים 735
  - ב. הקמת ה-ICN 736
  - ג. ההסכם בין ארה"ב לאיחוד האירופי 737
  - ד. היכטי ה-Antitrust ב-NAFTA 738
  - ה. ההסכם בין ארה"ב וישראל 740
  1. כללי 740
  2. שיתוף פעולה למניעת "פעולות אנטי-תחרותיות" 741

742	3. חובת הורעה – השפעה על האינטרסים של המדינה האחרת.
742	(א) כללי
742	(ב) השפעה על האינטרסים של הצד האחר.
742	(ג) חובת ההורעה.
744	(ד) שקילת האינטרסים של הצד האחר.
745	4. יישוב סכסוכים וסיום ההסכם.
745	5. אופיו הדקלרטיבי של ההסכם.

נספחים

749	נספח 1: חוק ההגבלים העסקיים, תשמ"ח – 1988
785	נספח 2: כללי ההגבלים העסקיים התשס"א – 2001
	כללי ההגבלים העסקיים (הוראות והגדרות כלליות),
787	תשס"א – 2001
	כללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג להסכמים שפגיעתם בתחרות
792	קלת-ערך), תשס"א – 2001
	כללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג למיזמים משותפים),
794	תשס"א – 2001
	כללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג להסכמים לביצוע מחקר
800	ופיתוח), תשס"א – 2001
	כללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג להסכמי זכויות),
805	תשס"א – 2001
	כללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג להסכמי הפצה בלעדית),
810	תשס"א – 2001
	כללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג להסכמי רכישה בלעדית),
814	תשס"א – 2001
	נספח 3: Sections 1 and 2 of the Sherman Act 1890, Stat.
817	15 U.S.C.A 209,
	נספח 4: Articles 81 and 82 of the Treaty of Rome 1957, 298
821	U.N.T.S. 11, 48

מפתחות

829	מפתח חקיקה.....
829	א. חקיקה ישראלית.....
829	1. חקיקה ראשית.....
836	2. חקיקת משנה.....
839	3. הצעות חוק.....
840	4. הסכמים.....
841	מפתח פסיקה.....
841	א. פסיקה ישראלית.....
841	1. בית המשפט העליון.....
843	2. בית המשפט המחוזי.....
845	3. בית הדין לעבודה.....
846	4. המועצה להגבלים עסקיים.....
846	5. בית הדין להגבלים עסקיים.....
848	מפתח החלטות הממונה על ההגבלים העסקיים.....
848	א. קביעת הממונה בדבר קיומו של הסדר כובל, לפי סעיף 43(א) לחוק.....
	ב. פטור הממונה מהחובה לקבל את אישור בית הדין להסדר כובל, לפי סעיף 14(א) לחוק.....
849	ג. החלטת הממונה בבקשה לאישור מיזוג חברות.....
851	ד. הכרזת הממונה על קיומו של מונופולין, לפי סעיף 26(א) לחוק.....
851	ה. המלצת הממונה להכרזת מונופולין, לפי סעיף 26(ג) לחוק.....
852	מפתח ספרות.....
852	א. ספרים ישראלים.....
852	ב. מאמרים ישראלים.....
853	ג. גילויי דעת, טיוטות, דו"חות ותכניות.....
855	מפתח חקיקה זרה.....
858	מפתח פסיקה זרה.....
858	א. ארצות הברית.....
862	ב. באיחוד האירופי.....
863	ג. אנגליה.....
864	מפתח ספרות זרה.....
868	מפתח העניינים.....